Najat, Shamil Ali

Közel-Kelet: térképek, adatok az észak-afrikai helyzet gazdasági hátterének értelmezéséhez

A mai közel-keleti változások elemzéséhez elengedhetetlen az eseményeket jelentős mértékben befolyásoló geopolitikai és gazdasági háttér – mindenekelőtt a kőolaj és a földgáz szerepének – ismerete. Az alapvető tájékozódást kívánják elősegíteni az alábbi térképek és táblázatok.

Az arab országok fő mutatói 2004-ben és 2010-ben

Megnevezés	**2004**	**2010**
Terület	14,2	14,2 millió négyzet km
Terület aránya a világ területéhez	10,2	10,2 %
Lakosság száma	306,4	340 millió fő
Lakosság aránya a világ lakosságához	5	4,9 %
Foglalkoztattok száma	115	136 (2008-ban) millió fő
Munkanélküliség aránya	15	14,8 %
GDP (folyó áron)	870	1700 milliárd dollár
Egy főre jutó GDP (piaci áron)	2 935	5 159 dollár
Olajtartalékok a világ olajtart. százalékában	59,8	57,8 %
Földgáztartalékok a világ gázt. százalékában	31	28,9 %
Olajtermelés	22,131	21,6 millió barrel/nap
Olajtermelés a világtermelés százalékában		30,7 %
Földgáztermelés értékesítés a világtermelés %-ában	31	14,0
Olajbevételek (folyó áron)	248,5	378,6 millió dollár

Forrás: 1. www.cia.gov/cia/publicatoins/factbook
2. Az egységes arab gazdasági beszámoló 2010

Olajtartalékok, termelés és fogyasztás 2005-ben a világban

Tartalékok (millió barrel)	Termelés millió barrel/nap	Fogyasztás millió barrel/nap
Szaúd-Arábia: 264 200	Szaúd-Arábia: 11 035	USA: 20 655
Irak: 115 000	USA : 6 830	Japán: 5 451
E. A. Emirátusok: 97 800	Oroszország: 9 951	Kína: 5 360
Kuvait: 101 500	Irán: 4 049	Németország: 2 586
Irán: 137 500	Mexikó: 3 759	Oroszország: 2 753
Venezuela: 79 700	Norvégia: 2 969	Dél-Korea: 2 308
Oroszország: 74 400	Kína: 3 627	Brazília: 1 819
Líbia: 39 100	Venezuela: 3 007	Kanada: 2 241
Mexikó: 13 700	Kanada: 3 047	Franciaország: 1 961
Nigéria: 35 900	E.A. Emirátusok: 2 751	India: 2 485
Kína: 16 000	Egyesült Királyság: 1 808	Mexikó: 1 978
USA: 29 300	Irak: 1 820	Olaszország: 1 809
Katar: 15 200	Nigéria: 2 580	Egyesült Királyság: 1 790
Norvégia: 9 700	Kuvait: 2 643	Spanyolország: 1 618
Algéria: 12 200	Brazília: 1 718	Szaúd-Arábia: 1 891
Brazília: 11 800	Algéria: 2 015	Irán: 1 659
Omán: 5 600	Líbia: 1 702	Indonézia: 1 168
Kazahsztán: 39 600	Indonézia: 1 136	Hollandia: 1 071
Angola: 9 000	Omán: 780	Ausztrália: 845
Indonézia: 5 900	Argentína: 725	Tajvan: 884
Kanada: 16 500	Kazahsztán: 1 364	
Katar: 15 200	Katar: 1 097	
Szíria: 3 000	Szíria: 469	
Angola: 9 000	Jemen: 426	
Ausztrália: 4 000	Angola: 885	
India: 5 900	Egyiptom: 1 242	
	Ausztrália: 554	
	India: 784	
	Malajzia: 828	
Világ: 1 200 700	Világ: 81 088	Világ: 82 459

Forrás: BP 2006 Stastical Review of World Energy

Olajtartalékok, termelés és fogyasztás a világban (2005)
Földrajzi, illetve gazdasági csoportok szerint (%)

Ország-csoport	Tartalékok	Termelés	Fogyasztás
USA	2,4	8,0	24,6
Észak-Amerika	5,0	16,5	29,5
Dél- és Közép-Amerika	8,6	9,0	5,8
Európa és Euró-Ázsia	11,7	21,7	25,1
Közel-Kelet	61,9	31,0	7,1
Afrika	9,5	12,0	3,4
Ázsia-Csendes-óceán	3,4	9,8	29,1
OECD	6,7	23,8	59,2
OPEC	75,2	41,7	
volt szovjet köz	10,2	14,8	4,9
EU (25)			18,3

Forrás: BP 2006 Stastical Review of World Energy

Az arab- és a közel-keleti országok legfontosabb adatai (2007)

Ország	Függetlenség éve	Terület km2	Népesség millió fő	GDP mrd dollár PPP	GDP/FŐ dollár PPP	GDP hivatalos átváltási értékeken mrd dollár
Algéria	1962	2 381 740	34	225	6 500	132
Bahrain	1971	665	0,7	25	32 100	20
Comorosszi	1975	2 170	0,7	1,262	1 100	0,4
Dzsibuti	1977	23 000	0,5	1,738	2 300	0,8
EAEmirátus	1971	83 600	4,6	167	37 300	193
Egyiptom	1922	1 001 450	82	404	5 500	128
Palesztina	-	-	-	-	-	
Irak	1932	437 072	28	102	3 600	55
Jemen	1918	527 970	23	52	2 300	22
Jordánia	1946	92 300	6	28	4 900	16
Katar	1971	11 437	0,8	58	80 900	68
Kuvait	1961	17 820	2,6	130	39 300	111
Libanon	1943	1 0 400	4	42	11 300	25
Líbia	1951	1 759 540	6,2	75	12 300	57
Marokkó	1956	446 550	34	125	4 100	73
Mauritánia	1960	1 030 700	3	6	2 000	2,8
Omán	1970	212 460	3	62	24 000	40
Szaúd.Aráb.	1932	2 149 690	28	565	23 200	376
Szíria	1946	185 180	20	87	4 500	38
Szomália	1960	637 657	10	6	600	2,5
Szudán	1956	2 505 810	40	81	2 200	50
Tunézia	1956	163 610	10	77	7 500	35
Irán	1979	1 648 000	66	753	10 600	294
Izrael	1948	20 770	7	186	25 800	162
Törökország	1923	780 580	72	888	12 900	663
EU		4 324 782	491	14 380	32 300	16 620
USA	1776	9 826 630	304	13 840	45 800	13 840
M O	1000	93,030	10	191	19 000	138

Forrás: www.cia.gov/cia/publications/factbook (2008.02.02.)

A világ földgáz tartalékai 2007. január 1-én (trillió köbláb)

Ország	Mennyiség	Százalék
Világ	**6 183**	**100.0**
20 fő ország	**5 602**	**90.6**
Oroszország	1 680	27.2
Irán	974	15.8
Katar	911	14.7
Szaúd-Arábia	240	3.9
Emirátusok	214	3.5
USA	204	3.3
Nigéria	182	2.9
Algéria	162	2.6
Venezuela	152	2.5
Irak	112	1.8
Türkmenisztán	100	1.6
Kazahsztán	100	1.6
Indonézia	98	1.6
Norvégia	82	1.3
Kína	80	1.3
Malajzia	75	1.2
Üzbegisztán	65	1.1
Egyiptom	59	0.9
Kanada	58	0.9
Kuvait	55	0.9
Világ többi része	**581**	**9.4**

Forrás: “Worldwide Look at Reserves and Production,” Oil & Gas Journal, Vol. 104, No. 47 (December 18, 2006), pp. 22-23.

Olajtartalékok, termelés és fogyasztás 2008-ban a világ válogatott országaiban

Tartalékok / milliárd barrel/2008-as becslés	Termelés millió barrel/nap 2008-as adatok	Fogyasztás millió barrel/nap/2007-es becslés
Szaúd-Arábia: 266 800	Szaúd-Arábia: 10 846	USA: 20 680
Irak: 115 000	USA : 6 736	Japán: 5 007
E.A. Emirátusok: 97 800	Oroszország: 9 886	Kína: 7 880
Kuvait: 104 000	Irán: 4 325	Németország: 2 456
Irán: 138 400	Mexikó: 3 157	Oroszország: 2 699
Venezuela: 87 040	Norvégia: 2 455	Dél-Korea: 2 080
Oroszország: 79 000	Kína: 3 795	Brazília: 2 372
Líbia: 41 460	Venezuela: 2 566	Kanada: 2 371
Mexikó: 11 650	Kanada: 3 238	Franciaország: 1 950
Nigéria: 36 220	E.A.Emirátusok: 2 980	India: 2 722
Kína: 16 000	Egyesült Királyság: 1 544	Mexikó: 2 119
USA: 20 970	Irak: 2 423	Olaszország: 1 702
Katar: 15 210	Nigéria: 2 170	Egyesült Királyság: 1 763
Norvégia: 6 865	Kuvait: 2 784	Spanyolország: 1 611
Algéria: 12 200	Brazília: 1 899	Szaúd-Arábia: 1 000
Brazília: 12 180	Algéria: 1 993	Irán: 1 600
Omán: 5 500	Líbia: 1 846	Indonézia: 1 564
Kazahsztán: 30 000	Indonézia: 1 004	Hollandia: 984
Angola: 9 035	Omán: 728	Ausztrália: 966
Indonézia: 4 370	Argentína: 682	Tajvan: 935
Kanada: 178 600	Kazahsztán: 1 54	
Katar: 15 210	Katar: 1 378	
Szíria: 2 500	Szíria: 398	
Angola: 9 035	Jemen: 305	
Ausztrália: 1 500	Angola: 1 875	
India: 5 625	Egyiptom: 722	
	Ausztrália: 556	
	India: 776	
	Malajzia: 754	
Világ: **1 332 000**	Világ: **81 820**	Világ: **85 220**

Forrás: A termelés adatainak forrása:BP, Stastical Review of World Energy 2008 ,8. oldal
A tartalékok és fogyasztás adatainak forrása a CIA honlapja

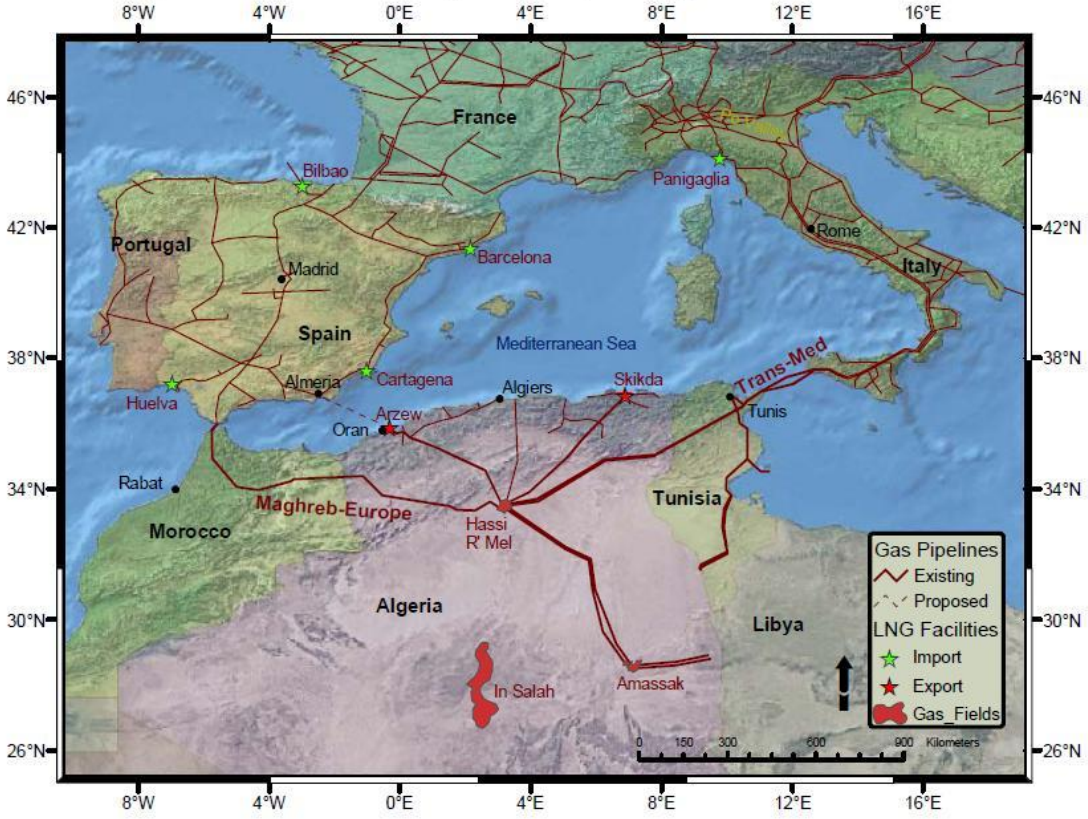
Az arab- és a közel-keleti országok legfontosabb adatai (2010)

Ország	Függetlenség éve	Terület km2	Népesség millió fő	GDP mrd dollár PPP	GDP/FŐ dollár PPP	GDP hivatalos átváltási értékeken mrd dollár
Algéria	1962	2 381 740	35	255	7 400	159
Bahrain	1971	665	0,7	30	40 400	22
Comor-szig.	1975	2 170	0,8	0,789	1 000	0,6
Dzsibuti	1977	23 000	0,7	2	2 800	1,1
EAEmirátus	1971	83 600	5	200	40 200	240
Egyiptom	1922	1 001 450	80	501	6 200	217
Palesztina	-	-	-	-	-	
Irak	1932	437 072	30	118	3 600	84
Jemen	1918	527 970	23	62	2 600	30
Jordánia	1946	92 300	6	34	5 300	27
Katar	1971	11 437	0,8	122	145 000	127
Kuvait	1961	17 820	2,8	144	51 700	117
Libanon	1943	1 0 400	4	59	14 200	39
Líbia	1951	1 759 540	6,4	89	13 800	78
Marokkó	1956	446 550	32	154	4 900	92
Mauritánia	1960	1 030 700	3	6,8	2 100	3,5
Omán	1970	212 460	3	77	25 800	54
Szaúd-Arábia	1932	2 149 690	26	623	24 200	434
Szíria	1946	185 180	22	106	4 800	60
Szomália	1960	637 657	10	6	600	2,4
Szudán	1956	2 505 810	44	99	2 200	66
Tunézia	1956	163 610	11	100	9 500	44
Irán	1979	1 648 000	77	864	11 200	338
Izrael	1948	20 770	7	217	29 500	201
Törökország	1923	780 580	78	958	12 300	729
EU		4 324 782	492	14 890	32 900	15 900
USA	1776	9 826 630	310	14 720	47 400	14 620
M O	1000	93,030	10	190	19 000	132

Forrás: www.cia.gov/cia/publications/factbook (2011.02.08.)

Az LNG-gázvezeték

Figure 1. Gas Pipelines and LNG in Algeria, Italy and Spain

A Líbiából Olaszországba vezető gázvezeték

Nabucco gázvezeték tervezett útvonala

Forrás:
http://www.nabucco-pipeline.com/project/project-timeline/main-page-project-timeline-20090126.html

A líbiai távolsági vízvezetékek

